

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ի 2022թ. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ
ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

2022թ. նշանավորվեց բարձր տնտեսական ակտիվության ցուցանիշներով, դեպի ՀՀ այցելուների, կապիտալի, ընկերությունների ներհոսքով, որը միևնույն ժամանակ ուղեկցվեց ավելի մեծ անորոշությունների կուտակմամբ կապված աշխարհաքաղաքական իրադրության սրումներով, ահազնացող գնաճային միջավայրով և դրա սահուն հաղթահարման վտանգներով: Բանկի համար տարին հիմնականում եղավ դրական, նոր հնարավորությունների և բարձր շահութաբերության ցուցանիշների տեսանկյունից, ինչը հնարավորություն կընձեռի ավելացնել ներդրումները բանկի ռազմավարական առաջնահերթություն համարվող ուղղություններով:

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է համաձայն Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված և պարբերաբար վերանայվող հեռանկարային զարգացման ծրագրերի: Բանկի գործունեությունը մշտապես գտնվում է Բանկի խորհրդի և Բանկի գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո, որոնք օպերատիվ արձագանքում են շուկայական իրավիճակի փոփոխություններին՝ համապատասխանեցնելով Բանկի կողմից առաջարկվող ծառայությունները և դրանց սակագները շուկայի պահանջներին:

2022թ. նշանավորվեց նաև Բանկի ռազմավարական առաջնահերթություն համարվող Թվային բանկինգի և Ներդրումային ծառայությունների մատուցման ոլորտի զարգացմամբ:

Բանկի համար առավել կարևոր գործունեությունը ֆինանսական միջնորդության՝ միջոցների ներգրավման և տեղաբաշխման իրականացումն է, որը զուգորդվում է բանկային այլ բազմաբնույթ ծառայությունների մատուցմամբ:

Բանկը ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ընդունում է ժամկետային և ցպահանջ ավանդներ ՀՀ դրամով և արտարժույթով:

Բանկն իրականացնում է վարկավորման հետևյալ տեսակները՝ բիզնեսի վարկավորում (այդ թվում՝ վարկային գծերի, օվերդրաֆտների, երաշխիքների, փաստաթղթային ակրեդիտիվների տրամադրում), բնակարանի ձեռքբերման և նորոգման հիփոթեքային վարկավորում, ավտովարկավորում, լոմբարդային վարկավորում, սպառողական այլ վարկավորում, ինչպես նաև լիզինգային և ֆակտորինգային գործառնություններ:

Բանկի Ակտիվները 2022թ.-ի գործունեության արդյունքում կազմել են 360,416.3 մլն. ՀՀ դրամ՝ 2021թ. նկատմամբ ավելացել են 87,767.2 մլն. ՀՀ դրամով կամ 32.2%-ով:

Բանկի պարտավորությունները 2022թ.-ի վերջի դրությամբ կազմել են 311,260.6 մլն. ՀՀ դրամ՝ ՀՀ դրամ՝ 2021թ. նկատմամբ ավելացել են 78,356.2 մլն. ՀՀ դրամով կամ 33.6%-ով:

2022թ-ի ընթացքում Բանկը գեներացրել է 12,084.3 մլն. ՀՀ դրամի Զուտ շահույթ, 2021թ-ի նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ աճելով 478.6%-ով: Զուտ շահույթի աճը հիմնականում պայմանավորված է ոչ տոկոսային եկամուտների զգալի աճով և ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին կատարված զուտ մասհանումների դրական ազդեցությամբ:

Տարվա արդյունքներով Բանկի գործունեության շահութաբերության ցուցանիշները կազմել են.

Կապիտալի շահութաբերություն (ROE)՝ 27.8%,
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)՝ 3.9%:

2022 թվականին տեղի ունեցավ նաև կապիտալի կառուցվածքային փոփոխություն 3,000.0 մլն. ՀՀ դրամ շահաբաժինների վճարման և դրան զուգահեռ կանոնադրական կապիտալի 2,795.0 մլն. ՀՀ դրամի համալրման տեսքով:

Զուտ շահույթի գեներացման և կանոնադրական կապիտալի համալրման արդյունքում Բանկի ընդհանուր կապիտալը 2022թ.-ի ավարտին կազմեց 49,155.6 մլն. ՀՀ դրամ՝ 2021թ-ի տարեվերջյան ցուցանիշի համեմատ աճելով 9,411.0 մլն. ՀՀ դրամով կամ 23.7%-ով:

Բանկի կանոնադրական կապիտալը 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 9,366,725 հազ. ՀՀ դրամ, որը բաղկացած է 1,873,345 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 5,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Բանկը մասնակցում է ՀՀ պետական պարտատոմսերի տեղաբաշխումներին, ինչպես նաև արտարժույթի բորսայական առևտրին:

Բանկը 1997թ.-ից սկսած անդամակցում է S.W.I.F.T. միջազգային համակարգին, թղթակցային հաշիվներ ունի տեղական և միջազգային մի շարք բանկերում, ինչը հնարավորություն է տալիս ապահովել Բանկի հաճախորդների վճարահաշվարկային սպասարկումը ցանկացած ազատ փոխարկելի արժույթով և վճարային գործիքով:

Բանկի ղեկավարությունը, կարևորելով միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ համագործակցությունը, մշտապես առաջնային դեր է հատկացնում դրանց խորացմանը և ընդլայնմանը:

Բանկն ակտիվորեն համագործակցում է մի շարք միջազգային կազմակերպությունների հետ՝ Նիդերլանդների զարգացման ֆինանսական ընկերություն (FMO), DEUTSCHE INVESTITIONS-UND ENTWICKLUNGSGESELLSCHAFT MBH ներդրումային կազմակերպության (DEG), Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկ (EBRD), Համաշխարհային Բանկ (WB), Առևտրի և Զարգացման Սևծովյան Բանկ (BSTDB), Հարավ-Արևելյան Եվրոպայի Եվրոպական Հիմնադրամ (EFSE), Գերմանահայկական Հիմնադրամ (KfW), Green for Growth Fund Հիմնադրամ, Incofin Investment Management, ResponsAbility Global Microfinance Fund, Blue Orchard, Եվրասիական Զարգացման Բանկ (EDB), SYMBIOTICS SICAV ընկերություն և այլն:

Հաշվի առնելով ֆիզիկական անձանց դրամական փոխանցումների ծավալների աճը՝ Բանկն առանձնապես կարևորում է արագ դրամական փոխանցումների համակարգերի հետ համագործակցության ընդլայնումը և կատարելագործումը: Այս նպատակով Բանկը շարունակում է զարգացնել համագործակցությունը Unistream, MoneyGram, Ria Money, MoneyTun արագ դրամական փոխանցումների համակարգերի հետ:

Պլաստիկ քարտերի թողարկման ու սպասարկման համակարգերի կատարելագործումը Բանկի համար հանդիսանում է զարգացման գերակա ուղղություններից մեկը՝ հաշվի առնելով ներկա պայմաններում բնակչության կողմից աճող պահանջարկը և անկանխիկ վճարումների ավելացմանն ուղղված պետական քաղաքականությունը:

2007 թվականի ընթացքում Բանկը դարձել է MasterCard համակարգի աֆիլիատ անդամ, իսկ 2008 թվականից սկսած թողարկում է Cirrus/Maestro, MasterCard Standard, MasterCard Gold քարտեր:

2010 թվականի օգոստոսից VISA International վճարային համակարգի ասոցացված անդամ է: 2011 թվականից Բանկը թողարկում է VISA GOLD, VISA CLASSIC և VISA INFINITE քարտեր, իսկ վերջիններիս քանակն ավելացնելու, սպասարկման որակը բարձրացնելու և տեխնիկական վերազինում իրականացնելու նպատակով՝ կատարում է ներդրումներ: 2013թ.-ին Բանկը դարձավ VISA միջազգային վճարահաշվարկային համակարգի պրինցիպալ անդամ, ինչը հնարավորություն տվեց Բանկին տրամադրել հաճախորդներին ծառայությունների ավելի ընդլայնված և արդիականացված փաթեթ:

2013թ.-ից Բանկը պաշտոնապես դարձավ DinersClub միակ թողարկող բանկը ՀՀ-ում և տարեվերջին Բանկը թողարկեց սուպեր պրեմիում դասի DinersClub Super Premium և պրեմիում դասի DinersClub Young Profesional վճարային քարտերը:

Ներկայումս Բանկի կողմից թողարկվում և սպասարկվում են MasterCard, Visa, Diners Club և ArCa վճարային համակարգերի քարտեր: Բանկը, թողարկած քարտերի քանակով, ՀՀ բանկային համակարգում գտնվում է առաջատար դիրքերում, ինչը պայմանավորված է Բանկի կողմից այդ բնագավառի զարգացմանն ուղղված ակտիվ և նորարար ծրագրերի իրականացմամբ:

2022 թվականի ընթացքում ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ-ն իր ներդրումային քաղաքականության շրջանակներում շարունակեց ակտիվ գործունեությունը արժեթղթերի շուկայում՝ ապահովելով համապատասխան ցուցանիշների շարունակական աճ: Բանկը 2021թ.-ին ներդրումային բանկային ծառայությունների սեգմենտում իր հաճախորդներին ներկայացել է առավել ընդգրկուն, բարձրորակ ծառայություններով՝ ամրապնդելով իր կայուն դիրքն այս ոլորտում:

Բանկի որդեգրած՝ դեպի հաճախորդն ուղղված քաղաքականության ներքո Բանկը շարունակում է մրցակցային գնանշումներ իրականացնել արտարժույթային շուկայում:

Տարվա ընթացքում ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն ակտիվ գործունեություն է ծավալել արտարժույթային գործառնություններում:

2022թ. արտարժույթի առքուվաճառքից ստացված զուտ եկամուտը կազմել է 9.4 մլրդ ՀՀ դրամ՝ 2021 թվականի 1.6 մլրդ ՀՀ դրամի փոխարեն:

Ներքին հսկողական համակարգ

Բանկը շարունակում է ուշադրության կենտրոնում պահել Ռիսկերի կառավարումը և գործադրելու է բոլոր հնարավոր միջոցները համակարգի արդյունավետության բարձրացման և զարգացման ուղղությամբ:

Վերջին ժամանակներում բանկը առերեսվել է բազում մարտահրավերների, ինչպես արտաքին միջավայրից եկող, այնպես էլ ՀՀ տնտեսությունում և բանկային համակարգում առկա: Բանկը կարողացել է անկայուն աշխարհաքաղաքական իրավիճակում պահպանել իր մրցակցային առավելությունները և նախորդ տարվա ընթացքում ապահովել շահույթի բարձր մակարդակ:

Առկա աշխարհաքաղաքական վիճակը և դրանից բխող ֆինանսական շուկաների անկայունությունը ենթադրվում է, որ կպահպանվի և առաջիկա տարիներին սպասվող ռիսկերին դիմակայելու համար անհրաժեշտ է հետևողական և արդյունավետ աշխատանք բոլոր ռիսկերի կառավարման ուղղությամբ:

Բանկը պահպանում է իրացվելիության, գործառնական, վարկային և շուկայական ռիսկերի ցածր մակարդակը:

2022թ. ընթացքում Բանկում բարելավվել է գործառնական ռիսկի կառավարման համակարգը, վերանայվել են իրացվելիության ռիսկի կառավարման ցուցանիշները և վարկային ռիսկի կենտրոնացումների կառավարման համակարգը, ներդրվել է երկրի ռիսկի սթրես թեստավորման համակարգը, վարկային ռիսկի նվազեցման նպատակով բարելավվել է վարկերի մոնիթորինգների գործընթացը՝ բարձրացնելով մոնիտորինգների որակը և ավելացնելով իրականացվող մոնիտորինգների քանակը:

Վարկային ռիսկի արդյունավետ կառավարումը բանկի կարևորագույն խնդիրներից է: Վարկային ռիսկերի արդյունավետ կառավարման նպատակով Բանկը կարևորում է վարկային պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան, հսկողություն սահմանում տարբեր տեսակի կենտրոնացումների վրա, վարկավորելիս որպես ապահովվածություն նախապատվություն է տալիս վարկառուի վարկունակությանը և վճարունակությանը, ինչի արդյունքում խնդրահարույց վարկերի տեսակարար կշիռը վարկային պորտֆելում բավականին փոքր է:

Իրացվելիության ռիսկ կառավարման տեսանկյունից Բանկը շարունակում է միջազգային փորձին համահունչ սթրես թեստավորման համակարգի ներդրում:

Իրացվելիության ռիսկը կարող է առաջանալ դրամական ներհոսքի կրճատման, ներգրավման աղբյուրների սահմանափակման, մակրոտնտեսական իրավիճակի փոփոխության, օրենսդրական փոփոխությունների, նորմատիվային դաշտի փոփոխությունների և այլ պատճառներով: Իրացվելիության ռիսկի հետևանքով Բանկի հնարավորություններն ակտիվներն արագ և շուկայական գնով իրացնելը կդժվարանա, հետևաբար նաև խնդիրներ կարող են առաջանալ պայմանագրային պարտավորությունները ժամանակին և ամբողջությամբ կատարելու: Իրացվելիության ռիսկերի կառավարման նպատակով Բանկում ներդրվել են սահմանաչափերի պահպանման և ամենօրյա կտրվածքով հսկողության իրականացման մեխանիզմներ: Բանկում իրականացվում են ընթացիկ, կարճաժամկետ և երկարաժամկետ իրացվելիության ռիսկի կառավարում, իրացվելիության ճեղքվածքի և բացասական ազդեցության սցենարային վերլուծություններ:

Ընդհանուր տնտեսության ռիսկերը << մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացման հետ կապված ռիսկերն են, որոնք կարող է բացասաբար ազդել

բանկի գործունեության վրա, մասնավորապես կարող է ուղեկցվել Բանկի կողմից սպասվող եկամուտների նվազմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարություններով:

Սոցիալ-բնապահպանական ռիսկերի կառավարման նպատակով Բանկը ակտիվ միջոցառումներ է իրականացնում կանաչ վարկավորման շուկայում ավելի կայուն տեղ զբաղացնելու ուղղությամբ: Վերանայվելու է «Սոցիալական և բնապահպանական ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը», ինչը կնպաստի Միջազգային գործընկերների աջակցությամբ Բանկում ներդրնել նոր «Կանաչ» վարկավորման նոր գործիքներ: Այս վարկատեսակները պորտֆելը կդիվերսիֆիկացնեն դեպի «Կանաչ» վարկային պորտֆել, ինչպես նաև NASIRA ծրագրի հետ միասին կբարձրացնեն Բանկի հասարակության նկատմամբ կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվությունը :

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Բանկի գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Բանկային գործունեության լիցենզավորման և կարգավորման նպատակը ներդրողների և հաճախորդների իրավունքների պաշտպանությունն է, որն իրականացվում է տնտեսական գործունեության նորմատիվների և բանկային ռիսկերի կառավարման համակարգերի սահմանմամբ: Դա նշանակում է, որ հնարավոր են պետական կարգավորման հետ կապված փոփոխություններ, որոնք կարող են էապես ազդել Բանկի գործառնությունների վրա և անգամ բացասաբար ազդել ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

Մրցակցային ռիսկ, որն առաջանում է ՀՀ բանկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում, ինչն էլ իր ազդեցությունն է ունենում Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա, որի պատճառով Բանկը չի կարող երաշխավորել պլանավորված շահույթի ստացումը:

Կադրերի հոսունության ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է մրցունակ կադրերի աշխատանքից ազատման դեպքում Բանկի վնասներ կրելու հավանականությունը:

Գործառնական ռիսկերի կառավարման գործընթացի շրջանակներում, հաշվի առնելով շուկայի թելադրող նոր պայմանները, թվային նորարությունները՝ Բանկը կարևորում է հաճախորդներին առցանց ֆինանսական ծառայությունների մատուցումը, շարունակելու է ուշադրության կենտրոնում պահել թվային վերափոխման արդյունքում առաջացող հնարավոր ռիսկերը՝ մասնավորապես կիբեր անվտանգության ռիսկերը:

Գործառնական ռիսկերի կառավարման գործընթացի արդիականացման նպատակով նախատեսվում է վերանայել Բանկի գործարար գործընթացների անընդհատության գործընթացը, այդ թվում նաև Բանկի կողմից պատվիրակված գործընթացները: Նախատեսվում է իրականացնել Բանկի կողմից պատվիրակված

գործընթացների ռիսկերի գնահատում և ռիսկերի նվազեցման ուղղված միջոցառումներ:

Գործառնական ռիսկերի կառավարման արդյունավետության բարձրացման և հնարավոր գործառնական ռիսկերի նվազեցման նպատակով Բանկը նախատեսում է 2023 թ-ին գործառնական ռիսկերի կառավարման գործընթացն իրականացնել ոչ միայն գործառնական ռիսկերի միջադեպերի շաբաթական հաշվառման, այլ նաև Բանկի գործունեության ամենօրյա հսկողության միջոցով:

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում արժեքի փոփոխության ռիսկն է, որն էլ իր հերթին կարող է ազդել Բանկի զուտ շահույթի վրա: Շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունը կարող է ազդել Բանկի ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Նման տատանումները տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում կարող են ինչպես ավելացնել, այնպես էլ նվազեցնել տոկոսային մարժան, հանգեցնել վնասների: Բանկում տոկոսադրույքի Կառավարման նպատակով կիրառվում են բազիսային, եկամտաբերության կորի փոփոխության և ժամկետային անհամապատասխանության ռիսկերի գծով վերլուծություններ:

Արտարժույթի ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսված ակտիվները գերազանցում են կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված պարտավորություններից: Ելնելով ՀՀ-ում տնտեսական, քաղաքական զարգացումներից և հաշվի առնելով բանկային համակարգի զարգացման ներկա վիճակը, Բանկի զգուշավոր գործելակերպը, Բանկ-Հաճախորդ գործարար հարաբերությունների ներկայիս դրսևորումները, ինչպես նաև այն, որ ՀՀ կենտրոնական բանկը հստակ կանոնակարգել է և խիստ հսկողություն է իրականացնում բանկերի նկատմամբ, նշված ռիսկերի ի հայտ գալու հավանականությունը ձգտում է նվազագույնի:

ԱՐԱՐԱՐՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի նախագահ՝

Գ.Հովհաննիսյան

ԱՐԱՐԱՐՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի անդամ՝

Ա.Սուվարյան